

കവർസ്റ്റോറി

•
ഒ.കെ ഫാരിസ്



ഇസ്ലാമിക് മൈക്രോഫിനാൻസ് ദരിദ്രന്റെ സന്തതസഹചാരി

കഴിഞ്ഞ കുറച്ച് വർഷങ്ങളായി ഫിനാൻസ് രംഗത്ത് ഏറ്റവും കൂടുതൽ പഠനഗവേഷണങ്ങൾക്ക് വിധേയമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഷയമാണ് മൈക്രോഫിനാൻസ്. 1980 മുതൽ ഫിനാൻസിന്റെ ഈ ശാഖ ത്വരിതഗതിയിൽ വളർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. പുതിയ പല രീതികളും ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് ഇപ്പോഴും ഇത് മുന്നേറ്റത്തിന്റെ പാതയിലാണ്. 'ദരിദ്രർക്ക് കടം നൽകലും അവരിൽ നിന്ന് നിക്ഷേപം സ്വീകരിക്കലും മറ്റ് അടിസ്ഥാന ധനകാര്യ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യ

മാക്കലുമാണ് മൈക്രോ ഫിനാൻസ് കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത് (CGAP-Consultative Group to Assist the Poor). ഇത്തരം സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളെ പൊതുവിൽ മൈക്രോ ഫിനാൻസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻസ് (MFIs) എന്നും പലിശ രഹിതവും ഇസ്ലാമിക് വുമായി നടത്തുന്നവയെ ഇസ്ലാമിക് മൈക്രോഫിനാൻസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻസ് (IMFIs) എന്നും വിളിക്കുന്നു.

മൈക്രോഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ

സാമ്പത്തികമായി അധഃസ്ഥിതരായ വിഭാഗമാണ് മൈക്രോഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉപഭോക്താക്കൾ. ആഗോളതലത്തിലെ കണക്കുകൾ പ്രകാരം ഇവരിൽ പലരും നിരക്ഷരർ കൂടിയാണ്. സാധാരണയായി മുഖ്യധാരാ ബാങ്കുകളെ സമീപിക്കാനോ ഇടപാട് നടത്താനോ കെൽപ്പുള്ളവരല്ല ഇവർ. അതുകൊണ്ട് ഇവരെ സാമ്പത്തികമായി ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരാൻ MFIs ന് മാത്രമേ കഴിയൂ. അവർ ഗ്രാമങ്ങളിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുകയും ദരിദ്രർക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. നിക്ഷേപം സ്വീകരിക്കൽ, ഇൻഷുറൻസ്, പെൻഷൻ പദ്ധതികൾ, പണം കൈമാറ്റം ചെയ്യൽ (Money transfer) തുടങ്ങിയവയും വായ്പ അനുവദിക്കുന്നതിന് പുറമെ നടത്തിവരുന്നു.

മൈക്രോഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈട് സ്വീകരിച്ചോ ഈടൊന്നുമില്ലാതെയോ കടം നൽകുന്നു. തിരിച്ചടവ് കൃത്യമാക്കുവാൻ ഇവർ പല രീതികളാണ് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

1) ഉപഭോക്താക്കളെ ഓരോ ഗ്രൂപ്പാക്കി അതിന് കടം നൽകുന്നു. ഗ്രൂപ്പിലെ ആരെങ്കിലും തിരിച്ചടക്കാതിരുന്നാൽ അത് ഗ്രൂപ്പിന്റെ മൊത്തം ബാധ്യതയായി തീരും.

2) ആദ്യം അനുവദിച്ച കടത്തിന്റെ തിരിച്ചടവ് കൃത്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം വീണ്ടും കടം അനുവദിക്കുന്നു.

3) തുടക്കത്തിൽ കുറഞ്ഞ തുക അനുവദിക്കുകയും തിരിച്ചടവ് കൃത്യമാണെങ്കിൽ തുക വർദ്ധിപ്പിച്ച് നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

4) ഉപഭോക്താക്കളിൽ നിന്ന് ചെറു തുകകൾ സ്വരൂപിക്കുകയും അവർക്ക് ആവശ്യം വരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ കടം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഇത്തരം രീതികളിലൂടെ ഈടൊന്നും സ്വീകരിക്കാതെ തന്നെ അവർ തിരിച്ചടവ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, ദരിദ്രഗ്രാമീണരായ ഇവർ കൃത്യമായി തിരിച്ചടക്കുന്നവരും നിഷ്കളങ്കരുമാണെന്ന് മൈക്രോഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ തന്നെ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്.

ലക്ഷ്യം

ദരിദ്ര ജനവിഭാഗത്തിന്റെ സർവ്വോന്മുഖമായ ഉയർച്ചയാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം, തൊഴിൽ കണ്ടെത്തൽ, വിദ്യാഭ്യാസ ഉന്നമനം, സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം, ഭവന നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയവയാണ് പ്രധാന ഊന്നൽ. ദാരിദ്ര്യത്തിലാഴ്ന്നു നിൽക്കുന്ന ഗ്രാമങ്ങളെ ചെറു സാമ്പത്തിക സഹായങ്ങൾ നൽകി ക്രമേണ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നു. സാമ്പത്തിക സഹായങ്ങൾക്ക് പുറമെ ട്രെയിനിംഗ് ക്ലാസുകളിലൂടെ അവരെ ബൗദ്ധികമായും ഉയർത്തുന്നു.

ആരാണ് ഉപഭോക്താക്കൾ?

ദാരിദ്ര്യരേഖയോടടുത്തവരും താഴെയുള്ളവരുമാണ് ഇതിന്റെ ഉപഭോക്താക്കളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും. സാധാരണയായി കൃഷി, കുലിപ്പണി, കുടിൽ വ്യവസായം, സ്വയം



തൊഴിൽ, ചെറുകിട കച്ചവടം, തെരുവുകച്ചവടം, കരകൗശല വസ്തു നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയ മേഖലയിലുള്ളവരാണ് ഇവർ. ഉപഭോക്താക്കളിൽ കൂടുതൽ പേരും സ്ത്രീകളാണ്. തിരിച്ചടവിന്റെ കാര്യത്തിൽ പുരുഷന്മാരെക്കാൾ ശുഷ്കാന്തികാണിക്കുക സ്ത്രീകളാണെന്നതാണ് ഇതിന് കാരണം.

ഉപഭോക്താക്കളുടെ ദാരിദ്ര്യാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് വ്യക്തമായ ഒരു രൂപം ലഭിക്കുക പ്രയാസകരമാണ്. ഏകദേശ കണക്ക് പ്രകാരം സാമ്പത്തികമായി ഏറ്റവും താഴെ നിൽക്കുന്ന 10% കുടുംബങ്ങളാണ് ഇപ്പോഴത്തെ ഇതിന്റെ ഉപഭോക്താക്കൾ. ആഗോള ദാരിദ്ര്യ കണക്കുപ്രകാരം ജനസംഖ്യയുടെ ഏതാണ്ട് മൂപ്പത് ശതമാനം മൈക്രോഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉപഭോക്തൃ വൃത്തത്തിലേക്ക് ഇനിയും കടന്നുവരേണ്ടതുണ്ടത്രെ.

പണം എന്താവശ്യത്തിന് വേണ്ടി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നു?

മൈക്രോ വായ്പകളുടെ 50% മാത്രമേ പ്രത്യുൽപാദനപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നുള്ളൂ എന്നാണ് പല ഗവേഷണങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യക്തമാകുന്നത്. വായ്പകളുടെ ഭൂരിഭാഗവും കുടുംബാവശ്യങ്ങൾക്കാണ് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നത്. ഉപഭോഗം, മക്കളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, ആശുപത്രി ചെലവുകൾ, വിവാഹം, മറ്റു ജീവിതച്ചെലവുകൾ തുടങ്ങിയവക്ക് ഇത്തരം വായ്പകൾ വഴിമാറി ഉപയോഗിക്കുന്നു.

ദരിദ്ര ജനങ്ങൾക്ക് താങ്ങും തണലുമായാണ് ഇവ നിലകൊള്ളുന്നതെന്ന് പറയാറുണ്ട്. പക്ഷേ, പലിശാധിഷ്ഠിതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഈ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് ദാരിദ്ര്യനിർമാർജ്ജനം സാധ്യമാവുക? ഇടത്തരക്കാരും സമ്പന്നരും സാധാരണ ബാങ്കുകൾക്ക് നൽകുന്ന പലിശ നിരക്കിന്റെ ഇരട്ടിയോ അതിനുമുകളിലോ ആണ് പലതിന്റെയും പലിശ. റിസ്കും പ്രവർത്തനച്ചെലവും കൂടുതലാണ് എന്നതാണ് പലിശ കൂടുതൽ വസൂലാക്കാൻ അവർ പറയുന്ന ന്യായം. ഉദാഹരണ

ത്തിന്, ഒരാൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപ വായ്പ നൽകുന്നതിനേക്കാൾ പ്രയാസകരവും ചെലവേറിയതുമാണ് 20 പേർക്ക് 5,000 രൂപ വീതം നൽകുന്നത്. പക്ഷേ സാമൂഹിക സേവനം ലക്ഷ്യമായി പറയുന്ന മൈക്രോഫിനാൻസുകാർ പാവപ്പെട്ടവനെ പിഴിയുന്ന രീതി സ്വീകരിക്കുന്നതിലെ വൈരുദ്ധ്യം നാം തിരിച്ചറിയണം. കുറഞ്ഞ മൂലധനത്തിൽ നിന്ന് കൂടിയ പലിശ നേടാനുള്ള കുറുക്കുവഴിയായാണ് പല എം.എഫ്.ഐകളും ഇതിനെ കാണുന്നത്. ഇന്ത്യയിലെ ബാങ്കുകൾ ഈടാക്കുന്ന പലിശ നിരക്ക് ഏതാണ്ട് 10-12 ശതമാനമാണെങ്കിൽ എം.എഫ്.ഐകൾ ഈടാക്കുന്നത് 20-40 ശതമാനമാണ്. ഇതോ നേഷ്യ, ഫിലിപ്പൈൻസ് പോലുള്ള രാഷ്ട്രങ്ങളിൽ ഇത് 40-80 ശതമാനം വരുമെന്നാണ് കണക്ക്. ഉപഭോക്താക്കളിൽ പലരും നിരക്ഷരരായതിനാലും പലിശ നിരക്ക് മാസാടിസ്ഥാനത്തിൽ കണക്കാക്കുന്നതിനാലും പലരും പലിശയുടെ ഭീകരത അറിയുന്നില്ല. വമ്പിച്ച പലിശയീടാക്കുന്ന എം.എഫ്.ഐകളെ ജനസേവകരേന്ന് വിളിക്കാമെങ്കിൽ ബ്ലേഡ് മാഫിയകളെയും ജനസേവകരായി കാണേണ്ടിവരും.

പട്ടിണിയുടെ കണക്കുകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ മൈക്രോഫിനാൻസിന്റെ പ്രസക്തി മനസ്സിലാകും. ആഗോള തലത്തിലെ ദാരിദ്ര്യരേഖ (2005 ലെ കണക്ക് പ്രകാരം) ഒരു ദിവസം ഒരു ഡോളർ എന്നതാണ്. 2005 ൽ 646 കോടി ജനസംഖ്യയിൽ 88 കോടി (ഏതാണ്ട് 7 ൽ ഒരാൾ) ദാരിദ്ര്യരേഖക്ക് താഴെയാണ്. ദിവസം രണ്ട് ഡോളർ വരുമാനമില്ലാത്തവർ 260 കോടി (ജനസംഖ്യയുടെ 40%). അഥവാ മൈക്രോഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉപഭോക്തൃ ഗണത്തിൽപ്പെടുന്നവരാണ് ജനസംഖ്യയുടെ മൂന്നിലൊന്നും.

ഈ മൂന്നിലൊന്ന് വരുന്ന അടിസ്ഥാന വർഗത്തിന്റെ വളർച്ച ത്വരിതപ്പെടുത്താതെ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിനും യഥാർഥ വികസനം നേടിയെടുക്കുക സാധ്യമല്ല. ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പിടിയിലമർന്ന വിഭാഗത്തെ അതിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിച്ചാൽ മാത്രമേ അവരുടെ വിഭവശേഷി സമൂഹത്തിന് ഉതകുന്ന രീതിയിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയൂ; മനുഷ്യ വിഭവശേഷിയെ ഏറ്റവും വലിയ മൂലധനമായി കാണുന്ന ഇക്കാലത്ത് വിശേഷിച്ചും.

ഗ്രാമീൺ ബാങ്ക്

ലോകത്ത് മൈക്രോഫിനാൻസിന് തുടക്കം കുറിച്ച സ്ഥാപനമാണ് ബംഗ്ലാദേശിലെ ഗ്രാമീൺ ബാങ്ക്. 2006 ൽ സമാധാന നോബൽ ജേതാവ് മുഹമ്മദ് യൂനുസാണ് ഇതിന്റെ സ്ഥാപകൻ. ഗ്രാമീൺ ബാങ്കിന്റെ പ്രവർത്തനമാണ് അദ്ദേഹത്തെ സമ്മാനാർഹനാക്കിയത്. അദ്ദേഹം മുസ്ലിമാണെങ്കിലും ഗ്രാമീൺ ബാങ്ക് ഇസ്ലാമിക് ബാങ്കല്ല. പലിശാധിഷ്ഠിത രീതി തന്നെയാണ് അത് സ്വീകരിച്ചത്. എന്നിരുന്നാലും പലിശാധിഷ്ഠിത മൈക്രോ ഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും മാനുഷിക മുഖ

മൈക്രോഫിനാൻസിന് ഏറെ പ്രാധാന്യമുള്ള രാഷ്ട്രമാണ് ഇന്ത്യ. ജനസംഖ്യയുടെ 70 ശതമാനത്തെയും ആകർഷിക്കാൻ ഇതിന് കഴിയും. ദാരിദ്ര്യനിർമാർജ്ജനം രാജ്യം നേരിടുന്ന ഒരു പ്രധാന വെല്ലുവിളിയാണ്. യു.പി.എ ഗവൺമെന്റ് നിയോഗിച്ച അർജുൻ സെൻഗുപ്ത കമീഷൻ 2006-ൽ സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം 394.9 മില്യൻ തൊഴിലാളികൾ ദിവസം 20 രൂപ വരുമാനമില്ലാത്തവരാണ്.

മുളളത് ഗ്രാമീൺ ബാങ്കിന് തന്നെയാണ്. ഗ്രാമീണരുടെ സർവ്വോത്തമ വളർച്ചയാണ് അവർ ലക്ഷ്യം വെച്ചത്. മുഹമ്മദ് യൂനുസിന്റെ വാക്കുകളിൽ ഇത് വ്യക്തമാണ്. “ദാരിദ്ര്യം ദരിദ്രരുടെ നിർമ്മിതിയല്ല. സാമൂഹിക ഘടനയും സമൂഹത്തിന്റെ പോളിസികളുമാണ് അതിന്റെ നിർമ്മാതാക്കൾ. ഞങ്ങൾ ബംഗ്ലാദേശിൽ ചെയ്തപോലെ, ഘടനയിലാണ് മാറ്റം വരുത്തേണ്ടത്. അപ്പോൾ ദരിദ്രർ അവരുടെ ജീവിതം സ്വയം തന്നെ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നത് നിങ്ങൾക്ക് കാണാം. ചെറിയ തുകയാണ് സഹായമായി നൽകുന്നതെങ്കിലും ദരിദ്രർക്ക് ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്താൻ അതുതന്നെ ഏറെ പര്യാപ്തമാണ്. അതാണ് ഗ്രാമീൺ ബാങ്കിന്റെ അനുഭവം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നത്.”

മുന്നിലൊന്ന് വരുന്ന അടിസ്ഥാന വർഗത്തിന്റെ വളർച്ച ത്വരിതപ്പെടുത്താതെ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിനും യഥാർത്ഥ വികസനം നേടിയെടുക്കുക സാധ്യമല്ല. ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പിടിയിലമർന്ന വിഭാഗത്തെ അതിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിച്ചാൽ മാത്രമേ അവരുടെ വിഭവശേഷി സമൂഹത്തിന് ഉതകുന്ന രീതിയിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയൂ; മനുഷ്യ വിഭവശേഷിയെ ഏറ്റവും വലിയ മൂലധനമായി കാണുന്ന ഇക്കാലത്ത് വിശേഷിച്ചും.

പലിശ ഈടാക്കുന്നതിലും ഗ്രാമീൺ ബാങ്ക് ചില പരിഗണനകൾ നൽകി. നാല് വിഭാഗം ഉപഭോക്താക്കളിൽ നിന്നും നാല് തരം നിരക്കുകളാണ് അവർ ഈടാക്കിയത്.

പ്രത്യുൽപാദനപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക്	20%
ഭവന വായ്പ	8%
വിദ്യാഭ്യാസ വായ്പ	5%
പ്രയാസമനുഭവിക്കുന്നവർക്ക്	0%

പരമാവധി സാമൂഹിക സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ഏറ്റവും കൂടുതൽ വായ്പ അനുവദിക്കുന്ന പ്രത്യുൽപാദനമേഖലകളിൽനിന്ന് 20% പലിശ ഈടാക്കേണ്ടിവന്നു. ഇസ്ലാമിക് ഫിനാൻസ് അത്രയൊന്നും വ്യാപകമല്ലാതിരുന്ന അക്കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ മറ്റു വഴികളില്ലായിരുന്നു.

ഇസ്ലാമിക് മൈക്രോഫിനാൻസ്

പലിശാധിഷ്ഠിത മൈക്രോഫിനാൻസിന് ദാരിദ്ര്യനിർമാർജ്ജനം സാധ്യമല്ല എന്ന തിരിച്ചറിവിൽ നിന്നാണ് ഇസ്ലാമിക് മൈക്രോ ഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങൾ രൂപംകൊണ്ടത്. സാധാരണ MFI കൾ നടത്തുന്ന സേവനങ്ങൾ ഈ സ്ഥാപനങ്ങൾ പലിശ രഹിതരീതിയിൽ നൽകുന്നുണ്ട്. മൈക്രോ വായ്പ, ഇക്വിറ്റി, നിക്ഷേപം, ട്രാൻസ്ഫർ, ഇൻഷുറൻസ് തുടങ്ങി എല്ലാം IMF കളും നടത്തിവരുന്നു.

ഇസ്ലാമിക് മൈക്രോഫിനാൻസിന്റെ ലക്ഷ്യം ദാരിദ്ര്യ നിർമാർജ്ജനമാണ്. ദരിദ്രരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റൽ സാമൂഹിക ബാധ്യത (ഫർദ് കിഫായ) ആയാണ് ഇസ്ലാം കാണുന്നത്. ‘ദാരിദ്ര്യം വിശ്വാസരാഹിത്യത്തോളമായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു’ എന്ന പ്രവാചക വചനം ദാരിദ്ര്യത്തോടുള്ള ഇസ്ലാമിന്റെ കാഴ്ചപ്പാട് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ‘അല്ലാഹു അവനുദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് വിഭവങ്ങൾ വിശാലമാക്കുകയും മറ്റു ചിലർക്ക് പരിമിതപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു’ (ഖുർആൻ 13:26). അഥവാ ഒരാൾ

സമ്പന്നനാകുന്നതും ദരിദ്രനാകുന്നതും അല്ലാഹുവിന്റെ തീരുമാനപ്രകാരമാണ്. അതു കൊണ്ടുതന്നെ ദരിദ്രരെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് ധനികന്റെ ബാധ്യതയായും അല്ലാഹു പഠിപ്പിക്കുന്നു. 'ബന്ധുവിനും ദരിദ്രനും വഴിയാത്രക്കാരനും അവരുടെ അവകാശം നൽകുക'(ഖുർആൻ 17:26). ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന് സകാത്ത്, സ്വദഖ പോലുള്ള രീതികൾക്ക് പുറമെ ആവശ്യക്കാർക്ക് കടം നൽകാനും ഇസ്‌ലാം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.

ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനത്തിനുള്ള ഇസ്‌ലാമിന്റെ ശ്രമങ്ങൾ നിലവിലെ മൈക്രോ ഫിനാൻസ് രീതികളിൽനിന്നും തികച്ചും വ്യത്യസ്തമാണ്. ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുപോകാത്തവിധം ഒരാളെ സ്വയംപര്യാപ്തനാക്കാനാണ് ഇസ്‌ലാം ശ്രമിക്കുന്നത്. ദരിദ്രപക്ഷത്തുനിന്ന് ചിന്തിക്കുന്ന രീതിയാണ് IMFI കൾ സ്വീകരിക്കുന്നത്. ഇത് രണ്ട് തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നു.

- 1. ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കാത്തവ (Mission Based)
- 2. ലാഭം ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ളവ (Market Based)

ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കാത്തവ

ആഗോള തലത്തിൽ ഇസ്‌ലാമിക് മൈക്രോ ഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പിറവിയിലും അതിന്റെ നടത്തിപ്പിലും ദാനധർമ്മങ്ങളുടെ പങ്ക് ഏറിയതാണ്. സകാത്ത്, സ്വദഖ, വഖ്ഫ്, ഖർദ്ദ് ഹസൻ (പ്രയോജനം പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത കടം) തുടങ്ങി ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കാത്ത രീതികളുപയോഗിച്ചാണ് ഇവ നടത്തുന്നത്. പല സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രാരംഭ മുലധനവും മറ്റും ഇത്തരത്തിൽ സ്വീകരിച്ച് പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചവയാണ്. ക്രമേണ കമ്പോള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തുടക്കം കുറിക്കുകയും പൂർണ്ണാർഥത്തിൽ IMFI ആയി മാറുകയുമാണ് ചെയ്തത്. കേരളത്തിൽ പലിശ രഹിത നിധികൾ പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിലായതിനാലും നിയമ തടസ്സങ്ങളാലും ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കാത്ത പ്രവർത്തനങ്ങളിലാണ് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ലാഭം ഉദ്ദേശിക്കുന്നവ

ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കാത്ത പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ മാത്രമേ ദാരിദ്രനിർമ്മാർജ്ജനം സാധ്യമാവൂ എന്നില്ല. മാത്രമല്ല ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കാത്ത രീതി പലരെയും ആശ്രയിച്ച് മുന്നോട്ടുപോകേണ്ടിവരുന്നതിനാൽ നടത്തിപ്പ് ഏറെ പ്രയാസകരമാണ്. ഓഫീസ് ചെലവുകൾ പോലും ദാനധർമ്മങ്ങളിൽ നിന്ന് എടുക്കേണ്ടിവന്നേക്കാം. ലാഭം നേടുന്നത് ഇസ്‌ലാം അനുവദിച്ചതിനാൽ ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കുന്ന രീതികളിലൂടെ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സ്വന്തം കാലിൽ നിൽക്കാൻ കഴിയും. സാധാരണ ഉപഭോക്താക്കൾ രണ്ട് തരക്കാരാണ്. ഒന്ന്, പ്രയാസപ്പെടുന്നവരും സഹായം അത്യാവശ്യമായവരും. അവർക്ക് ലാഭം ലക്ഷ്യമാക്കാതെ കടം നൽകും. രണ്ട്, കച്ചവടാവശ്യങ്ങൾക്കോ കൃഷിയിറക്കാനോ ഒക്കെ കടം വാങ്ങുന്നവർ. അവർക്ക് ലാഭ-നഷ്ട പങ്കാളിത്താടിസ്ഥാനത്തിൽ കടം നൽകും. ഇതാണ് ഇവയുടെ വരുമാന മാർഗ്ഗം.

ലാഭമുണ്ടാക്കാൻ മുറാബഹ (Cost-plus basis), ഇജാറ (വാടകക്ക് നൽകൽ), മുദാറബ (സംരംഭകന് ലാഭ-നഷ്ടം പങ്കാളിത്താടിസ്ഥാനത്തിൽ മുലധനം നൽകൽ), മുശാറക (Partnership), ഫീ ഈടാക്കുന്ന സേവനങ്ങൾ, ബൈഅ്-സലം, ബൈഅ്-ഇസ്‌തിസ്നാ, ബൈഅ്-ഇസ്‌തിജ്റാർ എന്നീ രീതികൾ ഉപയോഗിക്കാം. ദരിദ്രരെ സഹായിക്കുന്നതോടൊപ്പം സ്ഥാപനത്തിന്റെ പങ്കാളികൾക്ക് ലാഭം നൽകാനും ഓഫീസ് ചെലവും മറ്റും കണ്ടെത്താനും ഇതുവഴി സാധിക്കുന്നു.

മൈക്രോഫിനാൻസിന് ഏറെ പ്രാധാന്യമുള്ള രാഷ്ട്രമാണ് ഇന്ത്യ. ജനസം

ഖ്യയുടെ 70 ശതമാനത്തെയും ആകർഷിക്കാൻ ഇതിന് കഴിയും. ദാരിദ്ര്യനിർമാർജ്ജനം രാജ്യം നേരിടുന്ന ഒരു പ്രധാന വെല്ലുവിളിയാണ്. യു.പി.എ ഗവൺമെന്റ് നിയോഗിച്ച അർജുൻ സെൻഗുപ്ത കമീഷൻ 2006 ൽ സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം 394.9 മില്യൻ തൊഴിലാളികൾ ദിവസം 20 രൂപ വരുമാനമില്ലാത്തവരാണ്. ജനസംഖ്യയുടെ ഏറിയ പങ്കും ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലാണ് താമസിക്കുന്നത്. സാമ്പത്തികമായും വിദ്യാഭ്യാസപരമായും ഏറെ പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്നവരാണ്. 2,000 രൂപ മുതൽ 10,000 രൂപ വരെ കടം ആവശ്യമുള്ളവർ ഏതാണ്ട് ഏഴുകോടിക്ക് മുകളിൽ വരും. അവരുടെ അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ മൈക്രോ ഫിനാൻസിന് വലിയ പങ്ക് വഹിക്കാനാകും. ഗ്രാമങ്ങളുടെ വികസനം ഇന്ത്യയുടെ മൊത്തം വികസനത്തിലേക്ക് നയിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. ■

okfaris@gmail.com